

Transponiranje EU politika u oblasti zelenih javnih nabavki u domaće zakonodavstvo: Zahtjevi i prilike

Amira Lazović

Šef Odsjeka za unutrašnje tržište

Sektor za usklađivanje pravnog sistema Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom
Evropske unije

Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH

Sarajevo, 11. novembar 2021. godine

PRAVNI OKVIR ZELENIH JAVNIH NABAVKI U EU

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije:

- Član 3 (2): Unija uspostavlja unutrašnje tržište. Ona radi na **održivom razvoju Europe** koji se temelji na **uravnoteženom privrednom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentnom socijalnoj tržišnoj privredi, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te visokom nivou zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša**. Ona podstiče naučni i tehnološki napredak.
- Član 11.: Zahtjevi u pogledu zaštite okoliša **moraju se uključiti u utvrđivanje i provedbu politika** i aktivnosti Unije, posebice s ciljem podsticanja održivog razvoja.
- Načela Ugovora (transparentnost, uzajamno priznavanje, jednako postupanje, proporcionalnost)

PRAVNI OKVIR ZELENIH JAVNIH NABAVKI U EU

- Direktiva 2014/24/EU o javnim nabavkama i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (npr. trošak životnog vijeka, partnerstvo za inovacije, oznake, kriteriji za dodjelu ugovora, klauzula o izvršenju ugovora)
- Direktiva 2014/25/EU o nabavci subjekata koji djeluju u sektoru vodoprivrede, energetske i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ
- Direktiva 2014/23/EU o dodjeli ugovorâ o koncesiji
- Direktive o pravnoj zaštiti

NEKI OD SEKTORSKIH EU PROPISA

EU PROPIS	PREDMET	PREUZETO U BIH (?!)
Direktiva 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti	Direktivom o energetskej učinkovitosti zahtijeva se od tijela centralne vlasti da kupuju samo vrlo energetske učinkovite proizvode, usluge i zgrade. Prilogom III. Direktivi utvrđuje se pristup koji se primjenjuje na svaki sektor proizvoda i usluga	NE
Direktiva 2009/33/EZ o promicanju čistih i energetske učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu (dopunjena 2019)	Direktivom o čistim vozilima utvrđuju se obavezni zahtjevi zelene javne nabavke za cestovna vozila povezani s emisijama i potrošnjom energije.	NE
Direktiva 2010/31/EU o energetskej učinkovitosti zgrada	Direktivom se određuju pokazatelji i pragovi za energetske učinkovitu gradnju, uključujući buduće obavezne zahtjeve za zgrade s približno nultom potrošnjom energije.	DA (FBIH/RS)
Uredba br. 106/2008 o programu Zajednice za označivanje energetske učinkovitosti za uredsku opremu	Uredbom o programu Energy Star određuju se obavezni zahtjevi zelene javne nabavke za nabavku uredske opreme	NE

DODATNO

- Praksa Suda EU
- Komunikacija Evropske komisije *Javna nabavka za bolji okoliš (2008)*
 - Politički cilj EU: 50% postupaka da bude zeleno do 2010
- Strategija „*Europa 2020., strategija za pametan, održiv i uključiv rast*”
- **Zajednički kriteriji** zelenih javnih nabavki za određene grupe roba/usluga (npr. proizvodi za čišćenje i usluge čišćenja, kopirni i grafički papir, uredska informatička oprema, itd)
- Komunikacija komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija - Kako unaprijediti funkcioniranje javne nabave u Europi i za nju (2017)

IZVJEŠTAJ EK O BIH ZA 2021. GODINU

BiH ima **određeni nivo pripremljenosti u oblasti javnih nabavki**. U izvještajnom periodu je došlo do nazadovanja, koje je posljedica preferencijalnog tretmana domaćih ponuđača u dodjeli javnih ugovora od juna 2020. godine do maja 2021. godine, što je predstavlja kršenje SSP-a i obaveza BiH prema EU. Zemlja treba da **uskladi svoje zakonodavstvo u oblasti javnih nabavki i komunalnih usluga s aquis-em EU**, te da nastavi proces usklađivanja za koncesije gdje je pravni okvir veoma rascjepkan i potrebno ga je usaglasiti kako bi se izbjegla preklapanja, nedosljednosti i neizvjesnosti.

Nije se postupalo po preporukama iz prošle godine i one vrijede i dalje.

U narednoj godini BiH bi posebno trebala uraditi sljedeće:

- osigurati stalan jednak tretman domaćih i ponuđača iz EU kod dodjele javnih ugovora u skladu sa odredbama SSP;
- **usvojiti izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama;**
- osnažiti administrativne kapacitete Agencije za javne nabavke i Ureda za razmatranje žalbi kroz povećanje broja uposlenih i odgovarajuće obuke, te učiniti proces nabavki transparentnijim.

